

**แนวทางการใช้ดุลพินิจทางปกครอง
ในการทำทั้บดูแล “กรณีผู้รับใบอนุญาต
ประกอบกิจการกระจายเสียง
และกิจการโทรทัศน์ ออกอากาศรายการ
ที่อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสม”**

**GUIDELINES FOR USING ADMINISTRATIVE
DISCRETION IN SUPERVISION
“IN THE EVENT OF A RADIO AND
TELEVISION BROADCASTING BUSINESS
LICENSEE BROADCASTING PROGRAMS THAT
MAY CONTAIN INAPPROPRIATE CONTENT”**

กสทช. ผศ. ดร. ธวัชชัย จิตรภำชนันท์¹

เอมิกำ ชัยสิทธิ์²

Asst. Prof. Thawatchai Jittrapanun, Ph.D.¹

Amiga Chaiyasit²

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

กรุงเทพฯ 10400^{1และ 2}

Office of the National Broadcasting and Telecommunications Commission,

Bangkok 10400 Thailand^{1 and 2}

Corresponding E-mail : nbtjournal@nbt.go.th

บทคัดย่อ

เมื่อมองภาพรวมการออกอากาศในสื่อหลักของประเทศไทยในปัจจุบันซึ่งส่วนมากอยู่ในรูปแบบของสื่อโทรทัศน์และวิทยุ นั้นมักจะมีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมอยู่บ่อยครั้ง กสทช. ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลของประเทศไทยประสบพบเจอกับปัญหา อุปสรรค และความยากลำบากมากขึ้นเรื่อยๆ ในการรักษาสมดุลของการบังคับใช้อำนาจภายใต้สภาพแวดล้อมสื่อยุคใหม่ ในขณะที่สื่อใหม่โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์มีอิสรภาพจากการกำกับดูแลเนื้อหา สื่อหลักซึ่งอยู่ภายใต้กรอบและกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดมากกว่าจึงพบกับความยากลำบากในการแข่งขัน และที่ยิ่งไปกว่านั้นก็คือ กฎหมายและหลักเกณฑ์ทางปกครองที่ใช้บังคับอยู่นั้นขาดความทันสมัยและมีเนื้อหาคลุมเครือ บ่อยครั้งการบังคับใช้ได้ก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อน สับสน และทำให้มีความรู้สึกไม่ได้รับความเป็นธรรม โดยปัญหาเหล่านี้ไม่มีทางออกที่เรียบง่าย บทความนี้จะกล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระเบียบข้อบังคับในปัจจุบัน ซึ่งอยู่ภายใต้การใช้ดุลยพินิจของฝ่ายปกครองเพื่อวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางสำหรับการแก้ไขและปรับปรุงกฎระเบียบดังกล่าว โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า การใช้ดุลยพินิจของฝ่ายปกครองนั้นสอดคล้องกับหลักการทางปกครอง การแก้ไขนี้ไม่เพียงแต่จะส่งเสริมความยุติธรรมสำหรับผู้รับใบอนุญาตวิทยุและโทรทัศน์ซึ่งถือเป็นผู้รับคำสั่งทางปกครองเท่านั้น แต่ยังจะช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการกำกับดูแลอีกด้วย

คำสำคัญ: ดุลยพินิจ การกำกับดูแล เนื้อหาไม่เหมาะสม โฆษณาเอาเปรียบผู้บริโภค

Abstract

A quick inspection of Thailand's current broadcasted programs of mainstream media, mainly television and radio, oftentimes reveals grossly inappropriate content. The National Broadcasting and Telecommunications Commission (NBTC), Thai prominent regulator, finds it increasingly tougher to maintain a delicate balance in exercising its power under a new open media environment. New media, especially social media, has been enjoying unlimited freedom while the mainstream media are struggling to compete. To add an insult to the injury, the existing law codes and criteria for administrative sanctions are outdated and murky. Frequently, the administrative orders lead to confusion, perceived injustice, and misunderstanding. Worse still, problem may not be solved easily. This article investigates the concepts and theories related to current regulation codes underlying administrative discretion to analyze and suggest guidelines for amendments and improvements to the rules. The aim is to ensure that administrative decisions are synchronized with administrative principles. The revision not only will promote justice for radio and television licensees who are at the receiving end of administrative orders but also will significantly improve the efficiency and effectiveness of the supervision process.

Keywords: Discretion, Supervision, Inappropriate Content, Advertising that exploits consumers

1. บทนำ

ตามปกติแล้วสื่อย่อมมีอิสระในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร แต่ด้วยเหตุที่ลักษณะของสื่อวิทยุและโทรทัศน์มีความเป็นสาธารณะ เข้าถึงได้ง่าย และมีอิทธิพลต่อความคิดและความสนใจของประชาชน ถึงแม้ในปัจจุบันประชาชนจะมีทางเลือกในการรับบริการข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อออนไลน์ก็ตาม แต่สื่อวิทยุโทรทัศน์ก็ยังคงมีความสำคัญและยังคงได้รับความนิยมสำหรับประชากรโดยส่วนมากของประเทศ จึงจำเป็นต้องกำกับดูแลให้ตอบสนองต่อประโยชน์สาธารณะชนในทุกมิติ โดยเฉพาะในเรื่องการกำกับดูแลเนื้อหาที่ส่งผลโดยตรงต่อการรับรู้ของประชาชน

การจัดตั้งคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) มีจุดมุ่งหมายประการหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ให้มีประสิทธิภาพ ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกันและบริโภคสื่อที่มีคุณภาพ ในขณะเดียวกันก็ต้องดำเนินนโยบายให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีในภาคอุตสาหกรรมอีกด้วย ด้วยภาระหน้าที่

ดังกล่าว สิ่งที กสทช. พยายามทำอย่างต่อเนื่องและตลอดมาคือ พยายามกำกับดูแลเนื้อหาที่ออกอากาศให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดด้วยการบังคับใช้กฎหมาย ในขณะที่เดียวกันก็ต้องกำกับให้เกิดดุลยภาพภายใต้บริบทที่มีการเกิดขึ้นของสื่อใหม่ด้วย โดยเฉพาะสื่อโซเชียลมีเดีย เพราะสื่อต่าง ๆ เหล่านั้นไม่ได้ถูกกำกับดูแลในด้านการออกอากาศเนื้อหาเช่นเดียวกันกับสื่อหลักเหล่านี้

เมื่อพิจารณาแนวทางการใช้ดุลพินิจทางปกครองที่ กสทช. ได้ใช้ในการกำกับดูแลการออกอากาศรายการที่อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสมแล้ว พบว่า หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาเพื่อออกคำสั่งทางปกครองยังขาดความชัดเจนและอาจส่งผลให้ผู้รับคำสั่งทางปกครองเกิดความไม่เข้าใจในลักษณะของการกระทำ ความผิดและกำหนดโทษปรับที่ได้รับ อีกทั้งยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้หมดไปได้ บทความนี้จะกล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระเบียบข้อบังคับในปัจจุบัน เพื่อวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางสำหรับการแก้ไขและปรับปรุงกฎระเบียบดังกล่าว เพื่อให้การใช้ดุลพินิจของฝ่ายปกครองนั้นสอดคล้องกับหลักการทางปกครอง การแก้ไขนี้ไม่เพียงแต่จะส่งเสริมความยุติธรรมสำหรับผู้รับใบอนุญาตวิทยุและโทรทัศน์ซึ่งถือเป็นผู้รับคำสั่งทางปกครองเท่านั้น แต่ยังจะช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการกำกับดูแล และส่งผลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดอีกด้วย

2. การทบทวนวรรณกรรม

กสทช. ถือเป็นหน่วยงานทางปกครอง จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ พ.ศ. 2553 มีอำนาจในการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ถือเป็นหน่วยงานที่ใช้อำนาจทางปกครองในการออกกฎ คำสั่ง แต่ไม่ว่าจะเป็นการใช้อำนาจทางปกครองในทางใดก็ตาม หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองจำต้องยึดหลักการพื้นฐานที่สำคัญ 2 ประการคือ “หลักการกระทำทางปกครองต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย” และ “หลักไม่มีกฎหมาย ไม่มีอำนาจ” ประกอบการใช้อำนาจทางปกครองด้วยในทุกกรณี รวมถึงการใช้อำนาจทางปกครองในการออกคำสั่งทางปกครองด้วย

2.1 คำสั่งทางปกครอง

“คำสั่งทางปกครอง” หมายถึง การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติขั้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์...” พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539, 2539, มาตรา 5) คำสั่งทางปกครองมีในหลายรูปแบบด้วยกัน หากคำสั่งนั้นเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ในการออกคำสั่ง และเกิดการเคลื่อนไหวในสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดข้างต้น ก็ถือเป็นคำสั่งทางปกครองทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็น คำสั่งอนุญาต คำสั่งเตือน

ทางปกครอง หรือคำสั่งปรับทางปกครอง โดยเมื่อมีกรณีที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ทางปกครอง จำต้องพิจารณาออกคำสั่งทางปกครอง หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ทางปกครองต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็ว ไม่ยึดแบบพิธี มีการพิสูจน์ความจริงและมีการควบคุมดูแลการพิจารณาให้เกิดความเป็นธรรม ในขั้นตอนนี้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ทางปกครองต้องดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ที่จะได้รับคำสั่งทางปกครองมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน ซึ่งคำสั่งทางปกครองอาจเป็นในรูปแบบวาจาหรือเป็นหนังสือก็ได้ ทั้งจะต้องมีการระบุเหตุผลในการออกคำสั่งและแจ้งถึงวิธีการอุทธรณ์ หรือโต้แย้งคำสั่งทางปกครองไว้ด้วยในทุกกรณี

2.2 หลักการใช้ดุลพินิจของฝ่ายปกครอง

การออกคำสั่งทางปกครองนี้ หลักเลี่ยงไม่ได้ที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง จำต้องใช้ดุลพินิจประกอบด้วย เพราะกฎหมายยังคงต้องเปิดโอกาสให้ผู้ออกคำสั่งมีความยืดหยุ่น ทางความคิดได้ในกรอบที่กฎหมายบังคับไว้ โดยการใช้ดุลพินิจของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ในอีกมุมหนึ่งก็หมายถึง การใช้กฎหมายของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง นั้นเอง หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองจะใช้กฎหมายที่มีอยู่อย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด อีกทั้งสอดคล้องกับข้อเท็จจริงเฉพาะกรณีให้เกิดความยุติธรรมมากที่สุด ถึงแม้การใช้ดุลพินิจของฝ่ายปกครองจะเป็นเรื่องที่สามารถตรวจสอบได้ยาก ด้วยความที่เป็นเรื่องภายในจิตใจก็ตาม แต่ก็ยังสามารถตรวจสอบได้ด้วยสาระสำคัญ 2 ประการ อันได้แก่ 1. องค์ประกอบส่วนเหตุ และ 2. ผลในทางกฎหมาย เพราะหากมีข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบส่วนเหตุครบถ้วนแล้ว ผลในทางกฎหมาย ก็ย่อมเกิดตามมาเช่นกัน ทำให้การปรับใช้กฎหมายโดยทั่วไปจำต้องดำเนินการใน 4 ขั้นตอนนี้ คือ

- 1) การสืบค้นรวบรวมข้อเท็จจริงและสรุปข้อเท็จจริงให้เป็นที่ยุติ
- 2) การตีความองค์ประกอบทางกฎหมายอันเป็นองค์ประกอบส่วนเหตุ และสรุปความหมายขององค์ประกอบส่วนเหตุว่ามีความหมายอย่างไร
- 3) ปรับข้อเท็จจริงที่ยุติแล้วนั้นให้เข้ากับองค์ประกอบทางกฎหมาย
- 4) ยืนยันสรุปผลในทางกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม การใช้ดุลพินิจของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองจำต้องอยู่ภายใต้หลักกฎหมายทั่วไปด้วย กล่าวคือ การใช้ดุลพินิจของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง นั้นต้องผูกพันตาม “หลักความได้สัดส่วน” (Principle of Proportionality) ซึ่ง “หลักความได้สัดส่วน” เป็นหลักการพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ทางปกครองผู้ใช้อำนาจกับผู้อยู่ใต้อำนาจ ประกอบด้วยหลักการย่อย 3 หลักการด้วยกันคือ

2.2.1 หลักความเหมาะสม (Principle of Suitability) คือ เป็นหลักการที่บังคับให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ทางปกครองต้องพิจารณาเลือกออกคำสั่งทางปกครองที่จะสามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น คำสั่งทางปกครองใด ๆ ก็ตาม ที่ในความเป็นจริงแล้ว ไม่อาจทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ย่อมเป็นคำสั่งที่ไม่เหมาะสม

2.2.2 หลักแห่งความจำเป็น (Principle of Necessity) เป็นหลักการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ทางปกครองต้องพิจารณาเปรียบเทียบมาตรการที่อาจทำให้บรรลุผลที่ต้องการได้ ซึ่งมีอยู่หลายมาตรการนั้น ว่ามาตรการใดมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนน้อยที่สุด แต่หากเป็นมาตรการที่ให้ประโยชน์แก่ประชาชน หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ทางปกครองต้องเลือกมาตรการที่มีผลทำให้รัฐเสียประโยชน์น้อยที่สุด

2.2.3 หลักแห่งความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแคบ (Principle of Proportionality in the Narrow Sense) เป็นหลักการมุ่งพิจารณาถึงความสมดุลระหว่างความเสียหายที่เอกชนจะได้รับจากคำสั่งทางปกครองกับประโยชน์ที่สังคมจะพึงได้รับจากการปฏิบัติให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครอง โดยประสงค์ให้การออกคำสั่งทางปกครองมีประสิทธิภาพสูงสุด และในขณะเดียวกันก็ต้องก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐน้อยที่สุด และห้ามออกคำสั่งทางปกครองที่เมื่อปฏิบัติตามคำสั่งนั้นแล้วจะเกิดประโยชน์ไม่คุ้มค่ากับความเสียหายที่จะเกิดขึ้น

2.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ “การออกอากาศรายการที่อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสม”

กสทช. ได้อาศัยอำนาจตามกฎหมายและประกาศหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ เพื่อควบคุมการออกอากาศเนื้อหารายการให้มีความเหมาะสมถูกต้อง ได้แก่

2.3.1 พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551

กฎหมายฉบับดังกล่าววางหลักไว้ว่า ห้ามมิให้มีการออกอากาศรายการที่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีการกระทำซึ่งเข้าลักษณะลามกอนาจารหรือมีผลกระทบต่อการให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง (มาตรา 37 วรรคแรก) ซึ่งการออกอากาศเนื้อหารายการที่อาจมีความไม่เหมาะสมตามกฎหมายฉบับดังกล่าวสามารถแบ่งแยกรายละเอียดได้ดังนี้

รายการที่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในส่วนนี้เป็นที่เข้าใจกันดีอยู่แล้วว่า ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉะนั้น การนำเสนอเนื้อหาหรือออกอากาศเนื้อหารายการที่ขัดแย้ง เป็นปฏิปักษ์ หรืออาจนำไปสู่การล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ย่อมถือเป็นความไม่เหมาะสมทั้งสิ้น

ตัวอย่างการออกอากาศรายการที่อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสม ที่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่เห็นได้ชัดเจน คือ การออกอากาศเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมของคณะราษฎร ซึ่งปรากฏภาพและเสียงของการชุมนุม รวมถึงการที่แกนนำคณะราษฎรอ่านคำแถลงการณ์ เรื่องจุดยืนต่อการสลายการชุมนุมวันที่ 15 ตุลาคม 2563 โดยมีการใช้ถ้อยคำที่ไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อราชวงศ์ และมีลักษณะเป็นการก้าวล่วงต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ อีกทั้งยังปลุกเร้าให้เกิดความรุนแรง

รายการที่มีเนื้อหาสาระที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนในส่วนนี้ยังสามารถแยกได้เป็น เนื้อหาสาระที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง หมายถึง เนื้อหาที่ส่งผลกระทบต่อการเมืองการปกครองในแง่ที่เป็นบ่อนทำลายความมั่นคง หรือทำลายความน่าเชื่อถือของรัฐ ส่วนเนื้อหาที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หมายถึง เนื้อหาที่กระทบต่อผลประโยชน์ทั่วไปของประเทศชาติหรือของประชาชนโดยส่วนรวม หรือขัดกับขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของสังคม

ตัวอย่างการออกอากาศรายการที่อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสม ที่มีเนื้อหาสาระส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ได้แก่ การออกอากาศละคร โดยมีการนำพระฉายาลักษณ์ของสมเด็จพระราชบุตรีพระริมนโรดม บุปผาเทวี พระเชษฐภคินีในพระมหากษัตริย์กัมพูชา ซึ่งเป็นสมาชิกราชวงศ์ที่ประชาชนกัมพูชาให้ความเคารพ มาใช้ประกอบเนื้อหาของละคร อันอาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศได้ เข้าข่ายเป็นการนำเสนอเนื้อหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ

รายการที่มีเนื้อหาสาระเป็นการกระทำซึ่งเข้าลักษณะลามกอนาจารหรือมีผลกระทบต่อการทำให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง ซึ่งเนื้อหาที่มีลักษณะลามกอนาจาร หมายถึง เนื้อหาที่มีความไม่สมควรในทางเพศ ส่วนเนื้อหาที่มีผลกระทบต่อการให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง หมายถึง เนื้อหาที่ส่งผลโดยตรงหรือทางอ้อมให้ประชาชนมีสุขภาพกายหรือสุขภาพใจที่เสื่อมโทรมลง

ตัวอย่างการออกอากาศรายการที่อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสม ซึ่งมีลักษณะเป็นการกระทำซึ่งเข้าลักษณะลามกอนาจาร ได้แก่ การออกอากาศเนื้อหารายการโดยมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์

เสริมอาหาร ซึ่งมีการกล่าวอ้างสรรพคุณว่าสามารถบำรุงสมรรถภาพทางเพศของท่านชาย และมีการนำเสนอภาพผู้หญิงที่แต่งตัวค่อนข้างโป้ อีกทั้งยังใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสมในการนำเสนอเนื้อหารายการ ซึ่งเป็นคำพูดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศเป็นหลัก เช่น “เรื่องบนเตียงของเราไม่เคยขาด” “คุณผู้ชายลองสังเกตตัวเอง ลองเช็กดูว่าขนาดของคุณบางครั้งมันเล็กลง บางครั้งมันใหญ่ขึ้น” “น้องชายแข็งแรง..คิดปั๊บบ้าง แข็งแรงปั๊บบ้าง” “จัดไปยาวๆ ทั้งคืน” “ชอบโดนรุกเร้าค่ะ แบบอารมณ์รุนแรงๆ” เป็นต้น ซึ่งการกระทำในลักษณะดังกล่าว ถือว่าเป็นการไม่สมควรทางเพศ และอาจถือเป็นการคุกคามทางเพศได้

ส่วนตัวอย่างของการออกอากาศรายการที่อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสม ที่มีผลกระทบต่อการให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรงที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดกรณีหนึ่ง นั่นคือการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการเสียชีวิตของน้องชมพู่ ที่ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร เป็นข่าวที่อยู่ในความสนใจของประชาชน ปรากฏว่าในบางช่องรายการมีการนำเสนอข่าวอันมีลักษณะที่ส่อเสี่ยงต่อการสร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นในชุมชน เพราะมีการเปิดเผยชื่อของผู้ต้องสงสัย ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้ต้องสงสัยและครอบครัว อีกทั้งทำให้ชุมชนเกิดความแตกแยก ตื่นตระหนก หวาดระแวง นอกจากนี้ ยังนำเสนอข่าวคดีนี้เชื่อมโยงกับเรื่องไสยศาสตร์ ร่ำทรง คำทำนายว่าใครเป็นผู้เกี่ยวข้องกับคดี ซึ่งไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง และมีการนำเสนอภาพ เสียง เกี่ยวกับตัวเลขต่างๆ ซึ่งเข้าข่ายเชิญชวนให้มีการเล่นพนันอีกด้วย

ส่วนบทลงโทษผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (ผู้รับใบอนุญาตฯ) ที่ฝ่าฝืนออกอากาศรายการที่อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสมนั้น กสทช. อาจสั่งการด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือให้ระงับการออกอากาศรายการนั้นได้ทันที (มาตรา 37 วรรคสอง) และหากสอบสวนแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวเกิดจากการละเลยของผู้รับใบอนุญาตฯ กสทช. มีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตฯ ดำเนินการแก้ไขตามที่สมควร หรืออาจพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้ (มาตรา 37 วรรคท้าย) ส่วนในกรณีที่ กสทช. พิจารณาเห็นสมควรกำหนดโทษปรับทางปกครอง กสทช. สามารถกำหนดโทษปรับได้ตั้งแต่ห้าหมื่นบาท แต่ไม่เกินห้าแสนบาท (มาตรา 59 (3) ประกอบ มาตรา 57 (2))

2.3.2 พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ด้วยเหตุที่การออกอากาศรายการที่อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสมนี้ ในอีกแง่มุมหนึ่ง ยังรวมถึงการออกอากาศเนื้อหารายการที่มีลักษณะเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคด้วย ด้วยเหตุที่วิทยุและโทรทัศน์ถือเป็นสื่อโฆษณาอันอยู่ในการกำกับดูแลของ กสทช. ดังนั้น เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับสิทธิในการเลือกใช้สินค้าและบริการบนข้อมูลที่อยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง กฎหมายจึงได้กำหนดให้ กสทช. มีหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินการของผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มิให้มีการดำเนินการใด ๆ ในประการที่น่าจะเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค ทั้งนี้ กฎหมายยังให้อำนาจ กสทช. ในการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นสองคณะ ประกอบด้วย ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ

กสทช. ในการคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ กสทช. กำหนด (มาตรา 31 วรรคแรก) ซึ่งเมื่อ กสทช. ตรวจสอบพบว่า ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์รายใดมีการกระทำที่ถือเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคโดยอาศัยการใช้เครือข่ายหรือการโฆษณาอันมีลักษณะเป็นการค้ากำไรเกินควร หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ กสทช. มีอำนาจสั่งระงับการกระทำดังกล่าวได้ (มาตรา 31 วรรคสอง) และหากผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ผู้ใดได้รับคำสั่งข้างต้นแล้วยังคงฝ่าฝืน กสทช. มีอำนาจปรับทางปกครองไม่เกินห้าล้านบาท และปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งแสนบาทตลอดเวลาที่ยังไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง (มาตรา 77)

2.3.3 ประกาศ กสทช. เรื่อง การกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2555 (ประกาศคุ้มครองผู้บริโภค)

กสทช. อาศัยฐานอำนาจจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 มาตรา 27(6) มาตรา 24 และมาตรา 31 วรรคสอง ออกประกาศคุ้มครองผู้บริโภคฯ ขึ้นใช้บังคับโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อกำกับดูแลให้การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้บริโภค มิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม โดยมีการกำหนดลักษณะของการกระทำที่ถือว่าการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เอาไว้หลายประการ เช่น การออกอากาศรายการในลักษณะที่จัดให้มีข้อความหรือข้อมูล ซึ่งมีขนาดพื้นที่รวมกันเกินหนึ่งในแปดของขนาดพื้นที่หน้าจอโทรทัศน์ อันเป็นการรบกวนการรับชมรายการของผู้บริโภคโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร (ข้อ 5 (9)) การออกอากาศรายการหรือการโฆษณาโดยใช้วิธีการเพิ่มเสียงดังเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค (ข้อ 5(10)) การออกอากาศรายการหรือโฆษณาที่มีเนื้อหาสาระในลักษณะเป็นการเชิญชวนหรือจูงใจให้ผู้บริโภคเลือกใช้บริการหรือสินค้าที่ผิดกฎหมาย หรือที่เป็นการหลอกลวงโดยอาศัยความเชื่ออย่างงมงายหรือความศรัทธาของบุคคลซึ่งไม่สามารถพิสูจน์ได้ด้วยหลักเหตุผล (ข้อ 5 (12)) แต่ในที่นี้ จะขอยกเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการพิจารณาความผิดที่อาจคาบเกี่ยวกับการออกอากาศเนื้อหาที่อาจมีความไม่เหมาะสมกับมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 เท่านั้น โดยประกาศคุ้มครองผู้บริโภคฯ ระบุว่า การออกอากาศรายการหรือการโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย มีคำสั่งหรือคำวินิจฉัยว่าเป็นการดำเนินการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (ข้อ 5 (1)) หรือการออกอากาศรายการหรือการโฆษณาที่มีเนื้อหาสาระในลักษณะเป็นการจูงใจให้ผู้บริโภคเลือกใช้บริการหรือสินค้า โดยหลอกลวงหรือกระทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับบริการหรือสินค้านั้น หรือโดยการใช้หรืออ้างอิงรายงานทางวิชาการ สถิติ หรือข้อมูลอันไม่เป็นความจริงหรือเกินความจริง (ข้อ 5 (2)) หากเป็นการออกอากาศโดยอาศัยการใช้เครือข่ายหรือการโฆษณาอันมีลักษณะเป็นการค้ากำไรเกินควร หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญนั้น การกระทำดังกล่าว ถือเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค และโดยเฉพาะในส่วนของการออกอากาศรายการหรือการโฆษณาที่มีเนื้อหาสาระในลักษณะเป็นการจูงใจให้ผู้บริโภคเลือกใช้บริการหรือสินค้า โดยหลอกลวงหรือกระทำให้เกิดความเข้าใจผิด

ในสาระสำคัญเกี่ยวกับบริการหรือสินค้า หรือโดยการใช้หรืออ้างอิงรายงานทางวิชาการ สถิติ หรือข้อมูล อันไม่เป็นความจริงหรือเกินความจริงตามข้อ 5(2) นั้น ต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ด้วย จึงจะถือเป็นการออกอากาศรายการหรือการโฆษณาที่เป็นการหลอกลวงหรือกระทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับบริการหรือสินค้า

- 1) ทำให้ผู้บริโภคโดยทั่วไปเข้าใจผิดในข้อเท็จจริง หรือคุณสมบัติ หรือคุณลักษณะของสินค้า หรือบริการ และจากการเข้าใจผิดดังกล่าวมีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค
- 2) มีการใช้ข้อมูลที่เป็นเท็จ หรือข้อมูลที่ถูกดัดแปลงแต่มีการปกปิดข้อมูลที่สำคัญหรือให้ข้อมูลที่คลุมเครือ ไม่อาจเข้าใจได้ กำกวม ไม่เหมาะสม จนเป็นเหตุให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดในบริการ หรือสินค้านั้น
- 3) การละเว้นการนำเสนอข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการหรือสินค้า ซึ่งหากผู้บริโภคทราบข้อมูลดังกล่าวแล้วย่อมตัดสินใจไม่เลือกใช้บริการหรือสินค้านั้น (ข้อ 6)

ส่วนในเรื่องบทลงโทษกับผู้ที่กระทำความผิดในลักษณะเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคตามประกาศ กสทช. เรื่อง การกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2555 กสทช. สามารถออกคำสั่งให้ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์นั้นระงับการดำเนินการดังกล่าวโดยทันที (ข้อ 8) และหากผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่ได้รับคำสั่งแล้วไม่ปฏิบัติตาม กสทช. สามารถออกคำสั่งปรับทางปกครองได้ไม่เกินห้าล้านบาท และจะปรับทางปกครองอีกวันละไม่เกินหนึ่งแสนบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นก็ได้ (ข้อ 9) โดยการพิจารณาสั่งลงโทษปรับทางปกครอง คณะกรรมการต้องคำนึงถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำและความเสียหายที่เกิดจากการกระทำนั้น แต่คณะกรรมการอาจตัดเตือนผู้กระทำความผิดโดยไม่ลงโทษปรับทางปกครองก็ได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

2.4 แนวทางการใช้ดุลพินิจทางปกครอง

2.4.1 แนวทางการใช้ดุลพินิจทางปกครองกรณีผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ออกอากาศรายการที่อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสม

เมื่อมีกรณี กสทช. จำต้องพิจารณาว่ามีการกระทำความผิดในเรื่องของการออกอากาศเนื้อหาที่อาจมีความไม่เหมาะสม กสทช. จึงได้อาศัยฐานอำนาจจากพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 กำหนดโทษทางปกครองแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตฯ ที่กระทำการฝ่าฝืนออกอากาศรายการที่อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นการออกคำสั่งเตือนทางปกครอง การออกคำสั่งให้ระงับการออกอากาศเนื้อหาที่อาจมีความไม่เหมาะสม หรือคำสั่งปรับทางปกครอง โดย กสทช. ทราบดีว่าการออกคำสั่ง

ทางปกครองนั้นย่อมก่อให้เกิดสภาพบังคับทางปกครองแก่ผู้ได้รับคำสั่ง ด้วยเหตุนี้ การที่ กสทช. จะใช้อำนาจความรู้เฉพาะบุคคลพิจารณาตัดสินว่าเนื้อหารายการใดมีความไม่เหมาะสม และเข้าข่ายเป็นเนื้อหารายการที่ขัดต่อพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2551 มาตรา 37 เพื่อการออกคำสั่งทางปกครองนั้น อาจทำให้ผลการพิจารณามีความคลาดเคลื่อน เนื่องจากการพิจารณาเนื้อหาบางประเภท จำต้องใช้อำนาจความรู้จากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อจะนำเอาความรู้ดังกล่าวมาประกอบการใช้ดุลพินิจทางปกครองของ กสทช. ได้ดียิ่งขึ้น กสทช. จึงได้ตั้งคณะกรรมการพิจารณาด้านผังรายการและเนื้อหารายการขึ้น ประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ทำหน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลจากการกำกับดูแลด้านเนื้อหาและผังรายการให้เป็นไปตามกรอบหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งการของ กสทช. โดยมีบุคลากรของสำนักงาน กสทช. (สำนักกำกับผัง เนื้อหารายการ และพัฒนาผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการ มีขอบเขตหน้าที่เกี่ยวกับการกำกับดูแล ตรวจสอบ และพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับผังรายการ เนื้อหารายการของผู้ประกอบการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ให้เป็นไปตามกฎหมาย

นอกจากนี้ ก่อนออกคำสั่งทางปกครองแก่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สำนักงาน กสทช. และคณะกรรมการพิจารณาเนื้อหาและผังรายการ ยังมีการร่วมประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นและคำชี้แจงจากผู้รับใบอนุญาตฯ อีกด้วย ส่งผลให้การออกคำสั่งทางปกครองของ กสทช. ในกรณีนี้มีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น โดยหากพิจารณาแล้วว่า เนื้อหานั้นเป็นการขัดต่อมาตรา 37 กสทช. จะออกคำสั่งเตือนทางปกครอง และหากมีกรณีที่ต้องออกคำสั่งปรับทางปกครอง กสทช. จะออกคำสั่งปรับทางปกครองตั้งแต่ 50,000 ถึง 500,000 บาท แต่หากเนื้อหานั้นก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงด้วยแล้ว กสทช. สามารถออกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต ไปจนถึงการออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้โดยที่เดียว ส่วนเนื้อหาที่มีความไม่เหมาะสมแต่ไม่ถึงขั้นผิดกฎหมายหรือเงื่อนไขการอนุญาต เช่น มีการใช้คำไม่สุภาพ/คำหยาบคาย เป็นต้น กสทช. จะมีหนังสือขอความร่วมมือให้ผู้รับใบอนุญาตใช้ความระมัดระวังในการออกอากาศ

2.4.2 แนวทางการใช้ดุลพินิจทางปกครองกรณีผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ออกอากาศเนื้อหารายการที่มีลักษณะเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค

สำหรับการพิจารณาออกคำสั่งทางปกครองในกรณีผู้รับใบอนุญาตฯ มีการออกอากาศเนื้อหา รายการที่มีลักษณะเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคนั้น กสทช. มีขั้นตอนการทำงานในลักษณะที่คล้ายกันกับการออกคำสั่งทางปกครองในกรณีการออกอากาศรายการที่อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสม โดย กสทช. มีการตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ขึ้น ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลเนื้อหาโฆษณาที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค ทั้งนี้ เพื่อให้การใช้ดุลพินิจทางปกครองของ กสทช. มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยมีบุคลากรของสำนักงาน กสทช. (สำนักรับเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์) ทำหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และสิทธิของผู้บริโภค มิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบการ ส่งเสริมสิทธิ เสรีภาพ และ

ความเสมอภาคของคนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาสในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ อีกทั้งเป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ตลอดจนปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

นอกจากนี้ ก่อนออกคำสั่งทางปกครองแก่ผู้รับใบอนุญาตฯ สำนักงาน กสทช. และคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ยังมีการร่วมประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นและคำชี้แจงจากผู้รับใบอนุญาตฯ อีกด้วย ส่งผลให้การออกคำสั่งทางปกครองของ กสทช. ในกรณีนี้มีความรัดกุมมาก

โดยในปี พ.ศ. 2563 จนถึงไตรมาสที่ 2 ของปี พ.ศ. 2564 ที่ผ่านมา พบว่า กสทช. ได้พิจารณาออกคำสั่งทางปกครองในชั้นของการมีหนังสือเตือนทางปกครองไปแล้วถึง 338 กรณี และออกคำสั่งปรับทางปกครองไปแล้ว 6 กรณี สำหรับอัตราค่าปรับทางปกครองสำหรับการโฆษณาที่ถือเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคตามประกาศ กสทช. เรื่อง การกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2555 ข้างต้น ข้อ 5 (1) และ (2) นั้น กสทช. กำหนดไว้ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงอัตราค่าปรับทางปกครอง

ลำดับ	ประเภทผู้รับใบอนุญาต		อัตราค่าปรับทางปกครอง
1	ทีวีดิจิทัล		ปรับ 1 ล้านบาท และปรับอีก 1 แสนบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน
2	ทีวีดาวเทียม เคเบิลทีวี	ระดับท้องถิ่น	ปรับ 2 แสนบาท และปรับอีก 1 แสนบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน
		ระดับภูมิภาค	ปรับ 2 แสนบาท และปรับอีก 1 แสนบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน
		ระดับชาติ	ปรับ 5 แสนบาท และปรับอีก 1 แสนบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน
3	วิทยุหลัก		ปรับ 1 แสนบาท และปรับอีก 1 แสนบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน
4	วิทยุทดลอง		ปรับ 1 แสนบาท และปรับอีก 5 หมื่นบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืน

ทั้งนี้ การกำหนดอัตราค่าปรับทางปกครองข้างต้น กสทช. ได้อาศัยฐานอำนาจแห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับประกาศ กสทช. เรื่อง การกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2555 วางบรรทัดฐานในการออกคำสั่งและกำหนดโทษทางปกครองเอาไว้

นอกจากนี้ กสทช. ยังมีการดำเนินงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่นที่มีความชำนาญเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเอาเปรียบผู้บริโภค เช่น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ราชวิทยาลัยจักษุแพทย์แห่งประเทศไทย เพื่อขอความเห็นมาประกอบการใช้ดุลพินิจอีกด้วย

3. การวิเคราะห์แนวทางการใช้ดุลพินิจทางปกครองในการกำกับดูแล “กรณีผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ออกอากาศรายการที่อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสม”

3.1 หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาการกระทำความผิดมีความคาบเกี่ยวกับ/ทับซ้อนกัน อย่างมีนัยสำคัญ

เมื่อพิจารณาแนวทางการใช้ดุลพินิจในการกำกับดูแล “กรณีผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ออกอากาศรายการที่อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสม” ในเรื่องของการยกข้อกฎหมายขึ้นปรับบทกับลักษณะของการกระทำความผิดแล้วพบว่า มีความคาบเกี่ยว/ทับซ้อนกัน ระหว่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 มาตรา 37 กับประกาศ กสทช. เรื่อง การกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2555 ข้อ 5 (2) ประกอบ ข้อ 6 ยกตัวอย่าง การโฆษณาผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่เกี่ยวกับดวงตา ในกิจการวิทยุกระจายเสียง (วิทยุทดลอง) หากมีการโฆษณาด้วยถ้อยคำว่า “.....ปัญหาที่เกี่ยวกับดวงตา ต้อหิน ต้อกระจก ประสาทตาเสื่อม.....ช่วยป้องกันโรคที่เกี่ยวกับดวงตา ช่วยให้การมองเห็นชัดขึ้น ช่วยป้องกันโรคที่เกี่ยวกับดวงตา.....” แล้ว คณะกรรมการอาหารและยาจะวินิจฉัยว่า เนื้อหาที่ใช้ในการโฆษณาผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่เกี่ยวกับดวงตาดังกล่าว ทำให้ผู้ฟังเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ว่าสามารถทำหน้าที่ได้เหมือนกับยา ซึ่งความเป็นจริงแล้วไม่เป็นเช่นนั้น ประกอบกับราชวิทยาลัยจักษุแพทย์แห่งประเทศไทย วินิจฉัยว่า ข้อความในการโฆษณาดังกล่าวไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เนื่องจากได้ทำการตรวจสอบแล้วเห็นว่า ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับดวงตานี้ไม่มีผลในการรักษาโรคที่เกี่ยวข้องกับดวงตา ส่งผลให้ผู้รับฟังที่ต้องการหายจากอาการของโรคที่เกี่ยวกับดวงตา เมื่อใช้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวแล้ว จะขาดโอกาสในการรักษาที่ถูกต้องและอาจลุกลามจนไม่สามารถที่จะรักษา ส่งผลให้ผู้สูญเสียการมองเห็น

ด้วยเหตุนี้มติที่ประชุม กสทช. ที่ผ่านมา พิจารณาออกคำสั่งทางปกครองโดยวินิจฉัยว่าเป็นความผิดตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 เพราะมีเนื้อหาที่ส่งผลกระทบต่อทำให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง ซึ่งกรณีนี้ กสทช. ได้ออกคำสั่งปรับทางปกครอง 50,000 บาท

แต่ในอีกด้านหนึ่ง เมื่อพิจารณาตามบทกฎหมายในเรื่องของการออกอากาศที่มีลักษณะเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคแล้ว การโฆษณาผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวกับดวงตาดังกล่าวก็นับเป็นความผิดเช่นเดียวกัน เพราะเข้าลักษณะความผิดตามประกาศ กสทช. เรื่อง การกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2555 ข้อ 5 (2) ข้างต้น โดยถือเป็นการออกอากาศรายการหรือการโฆษณาที่มีเนื้อหาสาระในลักษณะเป็นการจูงใจให้ผู้บริโภคเลือกใช้บริการหรือสินค้า โดยหลอกลวงหรือทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับบริการหรือสินค้านั้น หรือการใช้หรืออ้างอิงรายงานทางวิชาการ สถิติ หรือข้อมูลอันไม่เป็นความจริงหรือเกินความจริง เข้าข่ายเป็นกรณีเดียว ผิดต่อกฎหมายหลายบท

ในด้านการโฆษณาผลิตภัณฑ์เสริมอาหารชนิดอื่นที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับดวงตา แต่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานของอวัยวะอื่นในร่างกาย หากมีการโฆษณาในลักษณะเช่นเดียวกับผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับดวงตาว่า สามารถจะช่วยบำรุงร่างกาย บำรุงตับ ไต รักษาความดันโลหิต ฯลฯ ย่อมส่งผลให้ผู้รับฟังที่ต้องการหายจากอาการของโรคต่างๆ เช่น ความดัน เบาหวาน เมื่อใช้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวแล้ว อาจจะมีโอกาสในการรักษาที่ถูกต้องและอาจลุกลามจนเกิดอันตรายแก่ร่างกายอย่างร้ายแรงได้ อีกทั้งการโฆษณาด้วยเนื้อหาดังกล่าว ก็ได้รับการวินิจฉัยจากคณะกรรมการอาหารและยา หรือจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เช่นเดียวกันว่า เนื้อหาในการโฆษณาเช่นนี้ จะทำให้เข้าใจผิดในสาระสำคัญ เข้าข่ายเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค ซึ่งหากเป็นกรณีความผิดในกิจการวิฤกษ์กระจายเสียง (วิทยุทดลอง) กสทช. จะออกคำสั่งเตือนทางปกครอง และหากมีการกระทำความผิดเป็นครั้งที่ 2 กสทช. จะออกคำสั่งปรับ 100,000 บาท

ด้วยความเคารพต่อมติที่ประชุม กสทช. การพิจารณาความผิดในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวกัน เพื่อออกคำสั่งทางปกครองเช่นนี้ อาจส่งผลให้ผู้รับคำสั่งทางปกครองเกิดความไม่เข้าใจในลักษณะของการกระทำความผิดและกำหนดโทษปรับที่ได้รับ เพราะเมื่อตีความองค์ประกอบทางกฎหมายของพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 มาตรา 37 (เนื้อหาที่ส่งผลกระทบต่อ การให้เกิดความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง) กับประกาศ กสทช. เรื่อง การกระทำ ที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2555 ข้อ 5 (2) ประกอบ ข้อ 6 อันเป็นองค์ประกอบส่วนเหตุ ก่อนจะนำไปปรับใช้กับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นว่าจะมีความผิดเข้าข่าย บทใดแล้ว พบว่า ทั้งสองบทมาตรามีความหมายที่คล้ายคลึงกันอย่างมากและในบางกรณีไม่สามารถ จะแยกแยะได้ว่าเป็นความผิดในลักษณะใด

ดังนั้น จึงเห็นควรปรับมาตรการในการลงโทษทางปกครอง สำหรับความผิดตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 และตามประกาศ กสทช. เรื่อง การกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2555 ข้อ 5 (2) ประกอบ ข้อ 6 ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งกำหนดอัตราค่าปรับทางปกครองให้มีจำนวน เท่ากัน หรือมีความใกล้เคียงกันมากที่สุดเท่าที่ขอบจำกัดของกฎหมายให้อำนาจไว้ โดยคำนึงถึงความจำเป็น เหมาะสม และได้สัดส่วนของการใช้ดุลพินิจ ทั้งนี้ เพื่อเป็นบรรทัดฐานให้แก่ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ซึ่งถือเป็นผู้รับคำสั่งทางปกครอง

3.2 หลักเกณฑ์ที่ใช้เป็นข้ออ้างในการระบุเหตุผลเพื่อออกคำสั่งทางปกครองในบางกรณี ยังขาดความชัดเจน

เมื่อพบการกระทำความผิด ไม่ว่าจะเข้าความผิดในลักษณะใดระหว่างการออกอากาศเนื้อหา รายการที่อาจมีความไม่เหมาะสมแล้ว อันเป็นความผิดตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการ กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 หรือการออกอากาศเนื้อหารายการที่มีลักษณะเป็นการเอาเปรียบ ผู้บริโภค กสทช. สามารถออกคำสั่งเตือนทางปกครองได้ โดยสิ่งสำคัญที่จำต้องระบุลงในคำสั่งทางปกครอง ก็คือ ต้องมีการระบุถึงเหตุผลในการออกคำสั่ง ซึ่งหลักไม่พ้นที่จะต้องอ้างถึงตัวบทกฎหมายอันเป็นที่มา

ในการพิจารณาออกคำสั่งทางปกครองนั่นเอง หากแต่ในการระบุเหตุผลในการออกคำสั่งเตือนทางปกครอง ในกรณีมีการออกอากาศเนื้อหารายการที่อาจมีความไม่เหมาะสมว่า “เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาชีพ สื่อมวลชน” โดย กสทช. อ้างฐานอำนาจตามประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตการให้บริการ กระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. 2555 ข้อ 14 (10) ประกอบข้อ 19 ซึ่งวางหลักการโดยกว้าง ๆ ว่า ผู้รับ ใบอนุญาตมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการคัดเลือก จัดหา กำกับดูแลรายการเนื้อหารายการใด ๆ รวมถึง การประกาศหรือการโฆษณาที่ให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาชีพและ จริยธรรมของสื่อ ซึ่งหากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม กสทช. มีอำนาจออกคำสั่งตักเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร หรือสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมได้ก็ตาม แต่นั่นก็มิใช่เป็นการอ้างฐานอำนาจทาง กฎหมายในการออกคำสั่งทางปกครองที่เหมาะสม เพราะเมื่อพิจารณาอำนาจของ กสทช. ตามพระราชบัญญัติ การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ หมวด 3 การส่งเสริมและควบคุมจริยธรรม แห่งวิชาชีพและการคุ้มครองผู้เสียหายจากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มาตรา 39 แล้ว พบว่า กฎหมายดังกล่าวกำหนดให้ กสทช. ทำหน้าที่เพียงส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาตฯ ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนที่เกี่ยวกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นองค์กร ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อจัดทำมาตรฐานจริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพและควบคุมการประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพกันเองภายใต้มาตรฐานทางจริยธรรมเท่านั้น (พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและ กิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 มาตรา 39) ด้วยเหตุนี้ กสทช. จึงมิได้อำนาจพิจารณาถึงเรื่องความเหมาะสมของ มาตรฐานจริยธรรมทางวิชาชีพสื่อมวลชน การออกคำสั่งเตือนทางปกครอง โดยระบุเหตุผลในการออกคำสั่งเตือน ทางปกครองว่า “เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาชีพสื่อมวลชน” จึงไม่สามารถกระทำได้ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การกำกับดูแลเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด จึงเห็นควรที่ กสทช. ต้องส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับ ใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนที่เกี่ยวกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ได้กลุ่มบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญในด้านวิชาชีพสื่อมวลชนอย่างแท้จริง มาดำเนินการจัดทำมาตรฐานจริยธรรมทางวิชาชีพของตนเองให้เป็นมาตรฐานกลาง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ กลุ่มบุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ในการกำกับดูแลกันเอง อันจะก่อให้เกิดความเป็นธรรมและบรรลุป่าประสงคตามที่ กฎหมายกำหนดไว้ได้อย่างแท้จริง

4. สรุป

การกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในด้านการกำกับเนื้อหานี้ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญซึ่งถูกบรรจุอยู่ในกฎหมายแม่บททุกฉบับของ กสทช. และขณะนี้เรื่องของการกำกับดูแล เนื้อหาการคุ้มครองผู้บริโภคมิให้ถูกเอาเปรียบให้ได้รับการบริการอย่างเป็นธรรม ถูกบรรจุไว้เป็นภารกิจหลัก หนึ่งในแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (2563-2568) อีกด้วย มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ กสทช. ต้องมีมาตรการกำกับดูแลการออกอากาศเนื้อหารายการที่อาจมีความไม่เหมาะสม รวมทั้ง การโฆษณาที่ถือเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และเพื่อไม่ให้ผู้รับคำสั่งทางปกครอง เกิดความไม่เข้าใจในลักษณะของการกระทำความผิดและกำหนดโทษปรับที่ได้รับ ดังนั้น หากมีการแก้ไขปรับปรุง หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการออกคำสั่งทางปกครอง ก็จะสามารถบรรเทาปัญหาในเรื่องดังกล่าวให้ได้ข้อยุติ และนำไปสู่การกำกับที่ทรงประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

- กองนิติการ กลุ่มงานที่ปรึกษากฎหมาย นิติกรรมและสัญญา. (ม.ป.ป.). *หลักการใช้ดุลพินิจ*. กองคุ้มครองแรงงาน. <http://protection.labour.go.th/images/Manual/0001.pdf>.
- ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง การกระทำที่เป็น การเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2555. (2555, 26 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 129 ตอนพิเศษ 195 ง. หน้า 26-28.
- ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการ อนุญาตการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. 2555. (2555, 16 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 129 ตอนพิเศษ 157 ง. หน้า 55, 59.
- พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551. (2551, 4 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 125 ตอนที่ 42 ก. หน้า 15, 23-24.
- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 (2522, 4 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 96 ตอนที่ 72 ก. (ฉบับพิเศษ). หน้า 1.
- พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539. (2539, 14 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 113 ตอนที่ 60 ก. หน้า 2.
- พระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม พ.ศ. 2553. (2553, ธันวาคม 19). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 127 ตอนที่ 78 ก. หน้า 19-20, 39.
- วเรจตัน ภาศิริตัน. (2554). *กฎหมายปกครอง ภาคทั่วไป*. สำนักพิมพ์นิติราษฎร์.
- สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ [สำนักงาน กสทช.]. (2556). *หลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ 2556*. https://www.broadcast.nbt.go.th/schedule_info.
- สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ [สำนักงาน กสทช.]. (2562). การปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำหนดค่าปรับทางปกครอง กรณีการกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ : บส. *การประชุม กสทช. ครั้งที่ 10/2562*. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ [สำนักงาน กสทช.]. (2563ก). ข้อร้องเรียนกรณีการนำเสนอข่าวในประเด็นเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศและข่าวเหตุการณ์ การเสียชีวิตของเด็กหญิงบนภูเขาลูกไฟ ในพื้นที่ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร (คดีน้องชมพู) ทางช่องรายการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล ช่องอมรินทร์ ทวี เอชดี (AMARIN TV HD) (ช่อง 34) อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสม : ผส. *การประชุม กสทช. ครั้งที่ 17/2563*. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ [สำนักงาน กสทช.]. (2563ข). ข้อร้องเรียนกรณีการนำเสนอข่าวในประเด็นเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศและข่าวเหตุการณ์ การเสียชีวิตของเด็กหญิงบนภูเขาลูกไฟ ในพื้นที่ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร (คดีน้องชมพู) ทางช่องรายการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล ช่องไทยรัฐทีวี (ช่อง 32) อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสม: ผส. *การประชุม กสทช. ครั้งที่ 17/2563*. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ [สำนักงาน กสทช.]. (2563ค). ข้อร้องเรียนกรณีการออกอากาศละครเรื่อง “อสรพิษ” เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2563 ทางช่องรายการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล ช่อง ONE (ช่อง 31) อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสม: ผส. *การประชุม กสทช. ครั้งที่ 12/2563*. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ [สำนักงาน กสทช.]. (2563ง). ข้อร้องเรียนกรณีตรวจสอบพบการออกอากาศรายการ “สุขภาพดีมีพลัง” เมื่อวันที่ 17-18 กันยายน 2563 ทางกิจการที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ แบบบอกรับสมาชิกระบบดาวเทียม ช่องรายการ Movie Hits อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสม: ผส. บส. *การประชุม กสทช. ครั้งที่ 22/2563*. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ [สำนักงาน กสทช.]. (2564ก). กรณีสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถานีวิทยุกระจายเสียง ราชดำริสัมพันธ์ 2 คลื่นความถี่ 89.25 MHz จังหวัดนครราชสีมา โฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เข้าข่ายฝ่าฝืนคำสั่งให้ระงับการกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์: บส. *การประชุม กสทช. ครั้งที่ 15/2564*. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ [สำนักงาน กสทช.]. (2564ข). กรณีห้างหุ้นส่วนจำกัด เอส.พี. มีเดีย สตูดิโอ สถานีวิทยุกระจายเสียง เอสพีเรดิโอ คลื่นความถี่ 102.75 MHz จังหวัดเชียงใหม่ โฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เข้าข่ายฝ่าฝืนคำสั่งให้ระงับการกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์: บส. *การประชุม กสทช. ครั้งที่ 15/2564*. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ [สำนักงาน กสทช.]. (2564ค). ข้อร้องเรียนกรณีการออกอากาศรายการ “ข่าว 3 มิติ” เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2564 และรายการ “เรื่องเล่าเสาร์-อาทิตย์” เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2564 ทางช่องรายการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล ช่อง 3 HD (ช่อง 33) อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสม: ผส. *การประชุม กสทช. ครั้งที่ 15/2564*. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ [สำนักงาน กสทช.]. (2564ง). ข้อร้องเรียนกรณีตรวจสอบพบการออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงคนขุนหาญ คลื่นความถี่ 92.75 MHz จังหวัดศรีสะเกษ (ประเภทกิจการทางธุรกิจ) นำเสนอข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับดวงตา อาจมีเนื้อหาไม่เหมาะสม: ผส. *การประชุม กสทช. ครั้งที่ 11/2564*. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์. (2559ก). การปรับปรุงหลักการกำหนดค่าปรับทางปกครองสำหรับผู้รับใบอนุญาตที่ฝ่าฝืนคำสั่งให้ระงับการกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกรณีการออกอากาศรายการหรือการโฆษณาบริการหรือสินค้าเกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด (สำนักกฎหมายกระจายเสียงและโทรทัศน์ (มส.)/ สำนักการอนุญาตประกอบกิจการโทรทัศน์ (ปส.2)). *การประชุม กสทช. ครั้งที่ 8/2559*. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์. (2559ข). การพิจารณาประวัติการทำความผิดของบริษัท บุญรักษา มหาโชค จำกัด ที่ยื่นแบบขอรับใบอนุญาตเป็นครั้งแรก จำนวน 3 ช่องรายการ : คณะอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์/สำนักคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ (บส.). *การประชุม กสทช. ครั้งที่ 18/2559*. กรุงเทพฯ.

อัครวิทย์ สุมาวงศ์. (2554). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยนิติกรรม-สัญญา. สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.